

Behoort bij punt 8a van de agenda van de
238ste vergadering van het bestuur
d.d. 19 november 2009

NOTA VOOR HET BESTUUR

**Betreft: Invloed kredietcrisis en algemene economische ontwikkeling
op de MVO-sector**

Omzetten op sectorniveau

De in- en uitvoercijfers in 2009 (t/m sept.) zijn enkele procenten lager dan in 2008. Bij de productie is er ten opzichte van 2008 een stijging van 7,5%

Invoer (t/m sept.)

(in kg x 1000)		
	totaal op productenbasis	totaal op vet-/oliebasis
2007	6.971.124	3.937.280
2008	7.562.148	4.362.626
2009	7.258.351 (-4%)	4.100.643 (-6%)

De invoer is gedaald met 4% op productenbasis en met 6% op vet-/oliebasis.

Uitvoer (t/m sept.)

(in kg x 1000)		
	totaal op productenbasis	totaal op vet-/oliebasis
2007	4.264.480	3.395.646
2008	4.325.341	3.578.345
2009	4.246.146 (-2%)	3.408.330 (-5%)

De uitvoer is gedaald met 2% op productenbasis en met 5% op vet-/oliebasis.

Productie (t/m sept.)

(in kg x1000)	totaal op vet-/oliebasis
2007	853.171
2008	931.382
2009	1.001.356 (+7,5%)

Afzet naar bestemmingen

Afzet naar Food

De voedingssector is de belangrijkste afzetmarkt voor de MVO-industrie. Deze is minder kwetsbaar dan andere sectoren (auto, luxegoederen). Wel is een duidelijke verschuiving opgetreden van duurdere naar goedkopere voedingsmiddelen. Dit heeft echter weinig effect voor de oliën en vetten die in levensmiddelen worden gebruikt. De invloed van de kredietcrisis voor de MVO-sector blijft in dit segment beperkt tot enkele procenten minder omzet.

Afzet naar Feed

De afzet naar de diervoederindustrie heeft tot nu toe nauwelijks geleden onder de kredietcrisis.

Afzet naar Techniek

Deze sector heeft het meest te lijden gehad van de kredietcrisis en hier is sprake van een merkbare teruggang van -10% tot zelfs -20%.

Om de kosten te drukken wordt in toenemende mate gepoogd de normaal toegepaste vetten en oliën deels te vervangen door andere, goedkopere vetten en oliën die tot dan niet voor deze technische toepassingen werden gebruikt (innovatie).

Biobrandstoffen

Er is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in biobrandstoffabrieken. De afzet naar deze nieuwe toepassing is echter nog nauwelijks van de grond gekomen. Dit werd onder meer veroorzaakt door de hoge prijzen van de grondstoffen en de grote concurrentie van gesubsidieerde producten uit de VS. Inmiddels heeft de EU hierop gereageerd met antidump- en antisubsidieheffingen. Deze nieuwe spelers hebben veel last van de krediet- en economische crisis maar met name ook van het gewijzigde overheidsbeleid dat partijen die benzine en diesel op de Nederlandse markt brengen verplicht om een bepaald percentage van hun afzet in de vorm van biobrandstoffen te leveren. De Nederlandse overheid heeft onlangs dit percentage verlaagd van 5,75 naar 4.

Handelsbelemmerende maatregelen

Behoudens bovenstaand voorbeeld zijn er geen signalen over handelsbelemmerende maatregelen.

Bancaire systeem

Het bancaire systeem functioneert nog steeds niet goed. In reactie op de terughoudendheid van de banken zijn bedrijven nog steeds verplicht extra kritisch te zijn ten aanzien van de kredietlimiet die men aan andere bedrijven toestaat. Ook de betalingsmoraal van bedrijven staat onder druk omdat men kredietruimte nodig heeft. Zelfs een sector (MVO) die geen concrete problemen op korte termijn voorziet voor wat betreft de afzet van zijn producten, heeft te maken met minder kredietmogelijkheden, veel strengere eisen en hogere tarieven. Ook noodzakelijke investeringen om efficiënter en duurzamer te werken (bijvoorbeeld investeringen in een WKK-installatie) worden om deze redenen uitgesteld of bemoeilijkt. Deze terughoudendheid van de banken zou een stabiel en krachtig herstel van de markten kunnen belemmeren.

Algemene indruk

De algemene indruk is dat de krediet- en economische crisis zich heeft ontwikkeld zoals de sector dat eind 2008/begin 2009 ook had verwacht. Met name in de technische sectoren was de crisis goed voelbaar, in de andere sectoren bleef de invloed beperkt tot enkele procenten. In de eerste maanden van dit jaar was de teruggang het sterkst. De laatste maanden liggen de cijfers weer dichtbij het niveau van 2008. Het is echter nog te vroeg om van een herstel te spreken.

-0-0-0-0-0-

Rijswijk, 11 november 2009